

Przedwiośnie

1 Powieści polityczne po 1918r.

Przełomowe wydarzenia polityczne, transformacja ustroju państwa to elementy sprzyjające powstawaniu powieści politycznych były to np: Przedwiośniem Generał Barcz Bandrowskiego i Romans Teresy Hennert Nałkowskiej.

2 Geneza utworu wydanego 1924(1925) roku

Przyczyny powstania utworu:

- Zaniepokojenie sytuacją polityczno-społeczną
- Wewnętrzne rozbieżności polityczne
- Nieporadność zmieniających się rządów
- Nieodpowiedzialność parlamentu uwikłanego w konflikty między partyjne
- Pogorszenie gospodarcze m.in. inflacja dewaluacja, bezrobocie
- Strajki stwarzające sytuację chaosu i wewnętrznej anarchii.

Wszystkie te wydarzenia powodowały, że nad polską zawisła groźba rewolucji lub innej katastrofy. W związku z tym powieść Żeromskiego miała przedstawić obraz Polski jemu współczesnej oraz przedstawić stosunek pisarza do problemów panujących w kraju.

3 Rewolucja, wynalazek techniczny czy żmudna codzienna praca (program reform Szymona Gajowca)

- a) Obraz rewolucji w Baku w 1917 roku. Wybuchła w Rosji rewolucja Bolszewicka, ogarnęła ona swym zasięgiem również Baku. Rewolucjoniści przybywający do miasta z hasłami walki o równość i sprawiedliwość, tak naprawdę jednak łamią wszelkie normy. Dążą do zemsty, zamiany ról.

Metody działania rewolucjonistów

- propagowanie haseł rewolucyjnych podczas manifestacji, wieców i spotkań.
- prześladowanie ludzi- aresztowania, morderstwa, wszechpanujące okrucieństwo i strach
- konfiskaty majątków- wysiedlanie z domów, zabieranie mienia

Wpływ rewolucji na życie zwykłych ludzi:

- w mieście panuje głód, zamykane są sklepy
- rozwija się spekulacja, pieniądze tracą swą wartość, jedynie za kosztowności można coś kupić
- panuje psychoza strachu
- szerzy się egoizm

- b) Opinie Bohaterów na temat Rewolucji

-Cezary Baryka początkowo zafascynowany jest rewolucją bierze aktywny udział w wiecach, z entuzjazmem realizuje dekrety rewolucjonistów. Z czasem zmienia swą postawę i dostrzega również zło, które niesie ze sobą rewolucja

-Jadwiga Barykowa uważa, że rewolucja to pospolita grabież, że aby budować sprawiedliwe państwo należy je tworzyć od nowa, a nie opierać się na cudzej krzywdzie

-Seweryn Baryka uważa, że rewolucja jest absurdem, a jej jedynym skutkiem jest zamiana ról

W świetle zakończenia przedwiośnia można by sądzić, że przedwiośnie można uznać za powieść zachęcającą do rewolucji. Sam Żeromski jednak wyjaśnił, że jego powieść ma być ostrzeżeniem i przestrogą przed rewolucją

c) Wizja szklanych domów

Według Seweryna Baryki (to polski emigrant, przed wojną urzędnik w Baku, który brał udział w 1 wojnie światowej, marzył o powrocie do ojczyzny, jest ojcem Cezarego) doktor Baryka buduje w Polsce szklane domy, do produkcji, których wykorzystuje piasek morski oraz prace morskiego prądu. Domy są tanie, szybkie w montażu i dostępne dla wszystkich (niweluje to różnice społeczne). Szklane domy wyraźnie podnoszą poziom zdrowia mieszkańców, są suche, łatwo w nich utrzymać czystość. Szklane domy okazują się jednak fikcją, marzeniem starego schorowanego człowieka, który tym wybiegiem chciał zachęcić syna do powrotu do ojczyzny rodziców. To utopijna wizja pogłębia jednak rozczarowanie, gdy ten wraca do Polski.

d) Program reform Szymona Gajowca zakłada powolne prowadzenie zmian w kraju

polegających na reformach

-agralna

-wprowadzenie nisko oprocentowanych pożyczek dla chłopów na zakup ziemi

-reforma walutowa

-stabilizacja pieniądza i wprowadzenie złotego

-reforma szkolnictwa

-likwidacja analfabetyzmu

-reforma armii i policji w celu zapewnienia spokoju i bezpieczeństwa

Cezary Baryka uważa, że program ten jest niewystarczający, zbyt powolny, by mógł przynieść poprawę bytu najbardziej potrzebującym. Cezary krytykuje Gajowca, a jego działania traktuje z ironią.

4 Obraz rzeczywistości w Polsce na podstawie powieści Żeromskiego

e) Życie ziemiaństwa

Mieszczaństwo w Nawłoci żyje w dostatku i komforcie. Jedyne zajęcia tej grupy to jedzenie, spacer, pikniki, bale, polowanie i gra w karty. Panuje tu wieczna, niczym niezakłócona sielanka, brak wpływu świata zewnętrznego na życie mieszkańców, stąd liczne porównania do sposobu życia mieszkańców Soplicowa. Cezary uznaje to miejsce za pełne uroku, ale prowadzony styl życia zasługuje na potępienie za izolację, pławienie się w luksusie, gdy w kraju panuje głód i niedostatek. Według bohatera obowiązkiem klas posiadających powinna być troska o poprawę bytu najbiedniejszych, a nie tylko swoich.

f) Życie chłopów

Chłopi w Folwarczni żyją w biedzie są niewykształceni i prymitywni. Mieszkają w gnijących chałupach co dzień ciężko pracują na roli i martwią się czy uda im się przeżyć zimę (jest to jedyna rzecz, która ich aktywizuje, w reszcie są bierni) tragiczne są warunki bytowe Robotników nie posiadają oni żadnej ziemi, mieszkają w komórkach u bogatszych chłopów, najmuąc się do pracy. Bieda prowadzi ich do dehumanizacji - zimą pozostawiają starych i schorowanych na mrozie by nie dzielić się z nimi i tak zbyt małą ilością jedzenia.

Ocena Cezarego Baryki

Buntuje się przeciwko bierności chłopów, którzy traktują swój los jako coś nieuniknionego i mówi, że pędzą swój zwierzęcy los.

g) Życie robotników w Warszawie

Klasa robotnicza żyje w nędzy. 85% dzieci cierpi na suchoty, średnia długość życia robotników wynosi 39 lat. Wszyscy, którzy próbują się buntować trafiają do więzień gdzie są bici i torturowani. Cezary Baryka nie zgadza się z metodami walki proletariatu, a jednocześnie krytykuje rząd za opieszałość w rozwiązywaniu problemów tej grup społecznej

- h) Wniosek - przedwiośnie ukazuje przede wszystkim przepaść pomiędzy nadziejami Polaków dotyczącymi wolnej Polski, a jej realnym kształtem. Mit dotyczący szklanych domów symbolizuje marzenia Żeromskiego i jego współczesnych o nowej Polsce jak również stracone złudzenia. Baryka przekraczając Polską granicę nie widzi szklanych domów, ale biedę, bród i zacołanie. Powieść nie wskazuje rozwiązania najważniejszych problemów.
- i) Symbolika tytułu i sceny finałowej
- Tytuł przedwiośnie możemy interpretować na dwa sposoby
- 1 Państwo Polskie jest u Progu niepodległości, pierwsze lata wolności właśnie przedwiośnie. Powieść jest syntezą rzeczywistości, uświadomieniem położenia i zagrożenia młodego Państwa
- 2 Przedwiośnie to czas akcji ostatniej kluczowej sceny powieści - Cezary Baryka bierze udział w manifestacji robotników.